

UKA 2023/7-2

27/10-2023

Jens-Frederik Nielsen

2024-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuut.

(Aningaasaqarnermut Akileraarnermullu Naalakkersuisut)

(Aappassaaneerneqarnera)

Nassuitsumik oqaaatigisariaqarpara. Naalakkersuisut nukissaarupput. IA-kkut nukissaarupput.

Tupaatigisorujussuuara, amerlanerussuteqartumik naalakkersuisoqatigiit, maannakkut siuttugut, isummernissaminntu ertsinerujussuat. Anguniagaqarnissaminntu takorluugaqarnissaminnullu tunuarsimaarnerat. Pissaaneqarnissaq toqqarsimavarsi. Pisussaaffigalugulu akisussaaffigaarsi atussallugu. Sapiissuseqanggissusersi innuttaasunut tuppoq.

Ukiut marluk sinnerlugit nunatsinni IA siittoralugu tusaajuartarsimavarput, naalakkersuinermi patajaannerusumik ingerlatsisoqassasoq, ingerlatallu pingaarutilit arlallit aaqqissuuteqqinnejqassasut. Ajoraluwartumilli eqqortoq unaavoq, iliuuseqartoqarsimanngilaq. Naalakkersuisuni pitsasumik ingerlatsineq amigartutut ippoq.

Naatsumik aallaqqaatigilara patajaassutsimik oqarluartaarsimaneq. IA-mut illersuilluinnartorluunniit kinaluunniit oqarsinnaanngilaq, patajaattumik ingerlasoqarsimasoq. Uanga nammineq kisikkunnaarnikuakka, Naalakkersuisuni qasseriarlutik paarlaassimanerit, qanorlu akulikitsigisumik akisussaaffit paarlaassorneqarsimaneri. Tupinnaannartumik suliat torinngippu. Tassa allatut taaneqarsinnaanngilaq aqutsinerlunneq.

Aaqqissusseqqiinernut tunngatillugu aamma taama ajortigaaq. Aalisarnermut inatsisissaq aamma kinguartinneqareerpoq. Akileraartarnermut aaqqissusseqqiineq uninngavoq, qaqqugulu akileraartarnermut aaqqissusseqqiineq piviusunngussanersoq ilimanangilluinnarluni. Naalakkersuisut inissiaatileqatigiinnut naalliuttunut tapiissutissatut 5 millioner koruuningajannik immikkoortitsisimapput, tamaaliornerullu ersersippaa, uani 2023-imi ineqarnermut aaqqissusseqqiinermik takujunnanngitsugut. Tamannalumi aamma suli isumaqtiginniutigineqanngilaq. Taavalu ilinniartitaanermut aaqqissusseqqiineq isertuussaq, Naalakkersuisut Siulittaasuata ammaalluni oqalugiarnermini eqqaasaa. Taannalu aamma SULI isumaqtiginniutigineqarsimanngilaq.

Ukorsiaa; tamanna pitsaanngilluinnarpoq. Nassuitsumik oqaatigissagaanni kipiluttunarpoq. Tamakkuli IA-mi Siumumilu politikkerinut tussanngillat, eqqisseqqinnaarlutik assatik issiaviliullugit issiarujoorsinnaapput. Akerlianilli aalisartutsinnut tamanut tussapput, suli nalorninermiittuarsinnassagamik. Peqqinnissaqarfimmi sulisorsatsinnut tamanut tussapput, ullut tamaasa isumassuillutillu paaqqinnillutik suleruluttunut. Kikkunnut tamanut tussapput, attartukkani najugaqartunut, ilisimanagu imaluunniit qaqqugu ineqarnerminnun akiliutimik qaffanneqarnissaannik sianigisaqanngitsunut ilisimasaqanngilluinnartunullu, qanoq inigisartik pisariaqarluinnartumik aserfallatsaalineqassanersoq. Aammattaaq innuttaasunut tamanut tussaaq, akitsuutinut akileraarutinullu annertuallaamik suli akiliisarnissaq.

Uani naatsumik eqqaasariaqarpakka immikkut isertitassat, Naalakkersuisut poortuutinit akitsuutini isertitassatut naatsorsuutigisaat. 100 millioner koruunit missaanittut pineqarput, isertitassallu pineqarlutik Naalakkersuisut siusinnerusukkut isertissimanngisaat. Teknikkitaanut isernaveersaassaaga, paasitiinnarusulluguli, imaaliallaannarluni tassanngaannaq akitsuutinit immikkut 100 millioner koruuninik isertitsisoqarsinnaanngimmat. Aatsaat 100 millioner koruuninik isertitsisoqarsinnaavoq akitsuutit qaffallugit innuttaasut kaasarfiinit aallernikkut. Taamannaruinnarluna, Nalakkersuisut iliorlutik aallartittut. Ingasappallaaqaaq, ammanerusumik tamanna oqaluuserineqanngimmat.

Taamatut oqaaseqarpunga assersuusiorniaannarlunga, qanoq anguniagaqanngitsigisunik isumassarsisinnaanngitsigisunillu Naalakkersuisoqarnersugut.

Aningaasarnermut inatsisissatut siunnersuut aamma taamaappoq. Anguniakkanik naammattunik soqanngilaq. Aaqqissuusseqqiinernik soqanngilaq.

Suli ersarissumik pilersaarummik amigaateqarpunga, qanoq aammalu qanoq sukkatigisumik, pisortat allaffisorneranut aningaasartuutit qaffakkaluttuinnartut appartinnissaannut. Suli ersarissumik pilersaarummik amigaateqarpunga, qanoq ililluta innuttaasut pisortanut akiitsui appartissinnaanerigut akiitsuisalu qaffannissaannut qanoq pinaveersaartitsisinnaanersugut. Suli ersarissumik pilersaarummik amigaateqarpunga, qanoq ililluni namminersortut suliassaasa annertusinissaat qulakeerniarneqarnersoq. Suli ersarissumik pilersaarummik amigaateqarpunga, qanoq ersarissumik inuiaqatigiit aningaasaatai amerlisissinnaanerigut soorlu assersuutigalugu takornariaqarneq imaluunniit aatsitassarsiorneq naatsorsuutigalugit.

Aamma pilersaarut amigaatigaara, qanoq kalaaleq pisuunnguallatsinneqarsinnaanersoq. Kissaatigaara, innuttaasutta nammineq aningaasaatiminik annerusumik pigisaqarnissaat 100 millioner koruuninik poortuutinit akitsuutinut akiligassinneqarnerannit.

Akileraarutinut- aamma akitsuutinut uagut Demokraatinuit iliuusererutagut oqaatigilaarlakka. Isertitat aallaavigalugit akileraarut apparterusupparput. Tamanna pissaaq inummut ilanngaatip qaffanneratigut, sulinermut ilanngaatip qaffanneratigut akileraartarnermullu procentip appartinneratigut. Sukkunut akitsuut 2019-imik akitsuutit qaffanngikkallerneranni akiusumut uterteqqissavarput. Poortuutinut nutaanik akitsuusiinissaq naaggaarpalut Naalakkersuisut nipaarullutik innuttaasut kaasarfianniit tiguniarsarisaat.

Kikkut tamarmik ilisimassavaat, eqqussinermi akitsuummik peqarusunnginnatta, mom-s-imik imaluunniit VAT-mik. Uagullu pilluta Naalakkersuisut taakku pillugit misissuinini unitsiinnartariaqarpaa. Tamakkununnga tapersiunnangilagut, nunatsinni kusanartumi inuunermik najugaqarnermillu akisunerulersitsissammat.

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuut suli inerneqanngitsutut isigaarput, maannakkullu isummerfigiuminaappoq, isumaqatigiissinnaanersugut.

Pitsavorli, aningaasanik atugassaqarmat. Aningaasanut inatsit akuerissagutsigu maannakkutut itsillugu, sinneqartoorteqassaaq 244 millioner koruuninik ukiullu sisamat siumut isigissaanni sinneqartoort katillugit milliard ataatsimik annertussuseqassalluni.

Sinnejartoorut innuttaasunut iluaqutaasariaqarpoq. Uanilu aamma amigaatigaakkaasit Naalakkersuisunit anguniakkat isumassarsiallu. Peqqinnissaqarfik pitsangorsassavarput? Ilinniartitaanermut aningaasaleeqqissaagut? Meeqqat sumiginnarneqarnerannut akiuiniarnermut aningaasaliisoqaqqissava? Innuttaasut namminneq aningaasaatiminnikannertunerusumik tigumminninnissaat qulakteerniassavarput akileraartarnerup- aamma akitsuusiisarnerup appartinnerisigut? Imaaluunniit suna?

Kialluunniit ilisimanngilaa, Naalakkersuisoqaratta tulleriiarisinnaanngitsunik isummersorsinnaanngitsunillu.

Neriuppunga, isumaqtiginninniarnerit tulliuttut ingerlaneranni tamanna allannguiteqassasoq. Innuttaasut pillugit.

Isumaqtiginninniarnerit qilanaaraagut toqqaannartumik Aningaasaqarnermut- aamma Akileraartarnermut Naalakkersuisumut aammalu Akileraartarnermut ataatsimiititaliamut, siunnersuullu tassunga ingerlatinneqarpoq.